

afgiften rejses det Spørgsmaal, om det drejer sig om Belysning af de almindelige Farvande eller kun af Havnen. Det fremgaar ikke af Udtrykkene i Koncessionen, og der kan være mange andre Ting, som bør klares eller udtrykkes skarpere.

Hovedspørgsmaalet for vort Vedkommende er imidlertid Statens Interesse. Hvis der virkelig i St. Thomas' Havn er et Aktiv af den Størrelse, som der her er Tale om, og som kan udnyttes paa den her paatænkte Maade, bør Staten efter min Mening have noget for dette Aktiv. Man kunde tænke sig, at den Del af det, som bestaar deri, at Staten kan give denne Koncession, burde indgaa i Aktieselskabets Aktivmasse som et saa og saa stort Antal betalte Aktier. Om det kunde blive til en større Sum, ved jeg ikke, men det var rimeligt, synes jeg, om en saadan Interesse blev honoreret, ligesom jeg finder det rimeligt, hvis der overhovedet dannes et saadant Aktieselskab, at Staten fik Ret til at approbere dette Selskabs Love. Det kan godt være, at man noget maatte begrænse den Indflydelse, Staten kunde have paa disse Love, men en simpel Approbation i Lighed med, hvad der eksisterer med Frihavnen, var ret rimelig.

Jeg nævnede Ordet „Frihavnen“, det forekommer mig, at den ideelle Løsning vilde være en Ordning som den, vi have ved Frihavnen, hvor det offentlige har bygget Havnen, medens et privat Selskab har bygget Pakhusene og driver Havnen. Det vilde ogsaa være det ideelle her, at det offentlige byggede Havnen, medens de private Mænd, der have meldt sig, overtog Ledelsen af Anlægget som en Helhed. Thi det kan neppe lade sig gøre ved denne fjerne Drift at lade den drive af Staten. Vi ere engang ikke vant til at kolonisere her i Landet, og vi mangle Kræfterne dertil, hvilke netop Østasiatisk Kompagni i nogen Grad sidder inde med paa Grund af dets Kendskab til alle oversøiske Forhold. Det dannede Konsortium kunde derfor faa Koncession paa Driften af den Havn, som det offentlige byggede. Muligheden for at gaa denne Vej har sikkert ogsaa været i den højtærede Finansministers Tanke, og at løse Opgaven ad denne Vej, synes jeg, bør ikke lades uforsøgt. I Koncessionen paa Frihavnen ere Aaremaa-

lene meget kortere, end her er foreslaaet, men der kunde neppe være Tale om her at gøre dem saa korte, da Koncessionen skal gives i en saadan Form, at Selskabet kan skaffe den store Kapital paa Grundlag af den.

Man kunde tænke sig, at man, hvis man ikke gik den af mig antydede Vej, at Staten byggede Havnen, medens Pakhusene og s. v. overtoges af private, tydelte Sagen saaledes, at man holdt Havneværkerne og Bolværkerne regnskabsmæssigt adskilte fra det øvrige, hvorved Staten fik Mulighed for i Løbet af en kortere Tid at overtage denne Del uden at kunne gribe ind i den øvrige Virksomhed derovre, at man altsaa delte Sagen i to Omraader: Handel og Industri paa den ene Side og Havneanlægget paa den anden. Jeg var desværre ved Sygdom forhindret fra at overvære Mødet i Lørdags, men saa vidt jeg har kunnet se af de Fortryk, der foreligge, har Ordet Industri hidtil ikke været nævnt her. Men der er dog ingen Tvivl om, at dette Foretagende vil komme til at medføre en betydelig Industri. Det er ad den Vej, Østasiatisk Kompagni med den fremragende Dygtighed, hvormed det er ledet, har søgt at fastholde de Muligheder, de have skaffet sig ude omkring i Verden, idet de have anlagt industrielle Virksomheder baade i Udlandet og her i Danmark. Man kan ogsaa udmærket tænke sig, at dette Foretagende maatte kunne sættes i Forbindelse med megen industriel Virksomhed ikke alene paa St. Thomas, men ogsaa her i København. Jeg vil kun pege paa Soyakagefabrikken og de andre Fabrikker, som Østasiatisk Kompagni har startet, idet det fører Raaprodukterne hjem paa egne Skibe, omsætter dem til forædlede Produkter og sælger disse saavel her i Landet som i Udlandet. Det har endog kunnet betale sig at føre disse Produkter tilbage igen til Hjemstedet. Det lyder mærkeligt, at det kan betale sig, at man har hentet Produkterne derovre, ført dem hertil, bearbejdet dem og ført dem tilbage igen til Hjemstedet. Det beviser, hvorledes den Slags Industrier, naar de have den rette Basis og den rette Ledelse, kan bringe betydelige Indtægter herhjem.

Vi trænge herhjemme i højeste Grad til større Vuer og større Foretagender.